

Eslövs kommuns

Energi- och klimatplan 2.0

Lägesrapport för 2017

**ESLÖVS
KOMMUN**

Inledning

Eslövs kommuns Energi- och klimatplan 2.0 antogs i kommunfullmäktige den 27 april 2015, planen är en strategi och handlingsplan för energieffektivisering och klimatarbete under 2015-2020. Utformningen av arbetet kring Eslövs lokala miljömål pågår och här ingår Energi- och klimatplanen som ett viktigt dokument. Miljömålsprogrammet säger att Eslövs kommun ska bli 100 % fossilbränslefritt till år 2020, energianvändningen ska minska och energiproduktionen ska öka.

Under 2017 har fokus i arbetet med Energi- och klimatplanen varit genomförande av åtgärder inom framför allt resor och transporter där kommunens största utmaning ligger. Energi- och klimatplanen är indelad i fem områden med 44 stycken åtgärder, områdena lyder enligt följande; 1. Energieffektivisering, 2. Energiproduktion, 3. Transporter, 4. Resor och möten och 5. Energi- och klimatinformation. Befintliga åtgärder som inte slutförts i den förra Energi- och klimatplanen för 2010-2014 har arbetats in i de fem nya områdena.

Denna rapport består dels av energistatistik för 2017 och dels en lägesrapport som områdesansvariga har lämnat in.

Uppföljning fossilbränslefritt 2020 för år 2017

Eslövs kommun har antagit utmaningen 100 % fossilbränslefritt inom el, värme och transporter till år 2020. Kommunens status för 2017 visas i Figur 1.

Fossilbränslefria kommuner i Södra Skåne

Utöver utmaningen är Eslövs kommun med i projektet Fossilbränslefria kommuner i Södra Skåne, som leds av Länsstyrelsen och är ett projekt där tio skånska kommuner ska arbeta för att minska sin användning av fossil energi till ett minimum.

För att nå dessa mål, så ska kommunerna jobba med fem följande arbetspaket:

- ✓ inventera användningen av fossila bränslen, men även jobba med information inom organisationen och till medborgare.
- ✓ analysera i vilken omfattning man använder fossila bränslen i sina egna bilar och ta fram åtgärder för att nå målen.
- ✓ analysera klimatpåverkan från sina tjänsteresor och arbeta för andra alternativ, webbmöten, fossilfria alternativ och klimatkompensation.
- ✓ efterfråga fossilfria alternativ hos sina leverantörer av fjärrvärme och annan uppvärmningsenergi.
- ✓ söka lösningar för lokaler som kommunen hyr av andra fastighetsägare liksom för lokaler som kommunen själv hyr ut. Här kan gröna hyresavtal vara en möjlighet.

Eslövs kommuns största utmaning är fordonen och transporterna, där det är störst andel fossilt bränsle kvar.

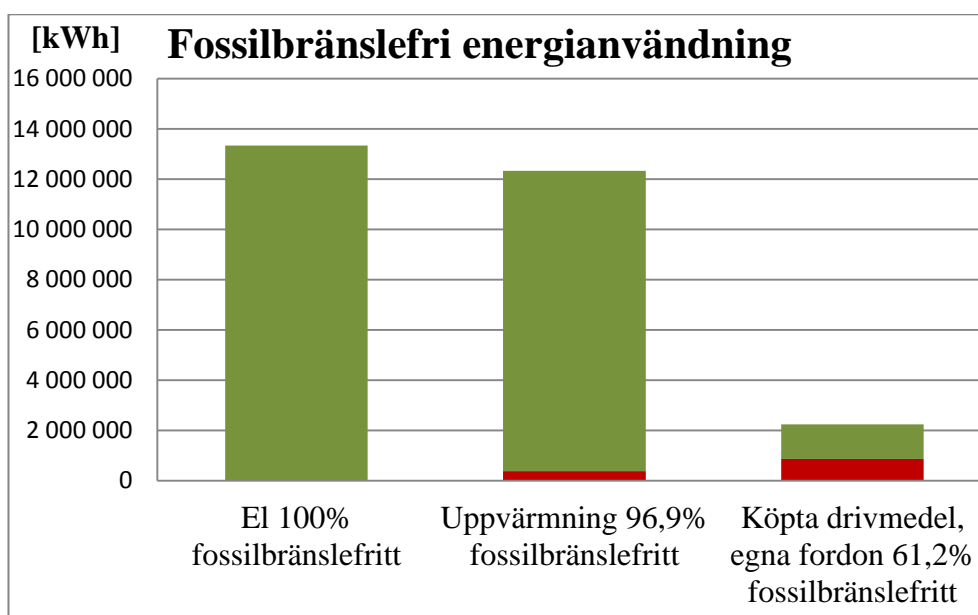
El

Eslövs kommun köper in 100 % förnybar el, under 2017 köptes det förnybar el från vatten. Detta resulterar i att målet med att vara fossilbränslefri inom el är uppnått.

Uppvärmning

Inom området uppvärmning har det skett en positiv utveckling sedan 2009 då andelen fossilt bränsle låg på runt 30 %, 2017 var andelen förnybart 96,9 %. Den fjärrvärme som levererades av Krafringen i Eslöv under 2017 var fossilfri till 96 %. Krafringen arbetar intensivt med att bli fossilfria till 2020 och har också antagit utmaningen 100 % fossilbränslefritt till år 2020.

Kommunen och ebo, det kommunala bostadsbolaget, köper även fjärrvärme av Farmarenergi i Eslöv, som baseras på flis och är ett förnybart bränsle.

Figur 1. Eslövs kommuns status för energianvändningen 2017. Utvecklingen mot en fossilbränslefri kommun går framåt, de största utmaningarna ligger under område transporter, även om vi kan se en stor positiv utveckling det senaste året, se mer under avsnitt Transporter på sida 5.

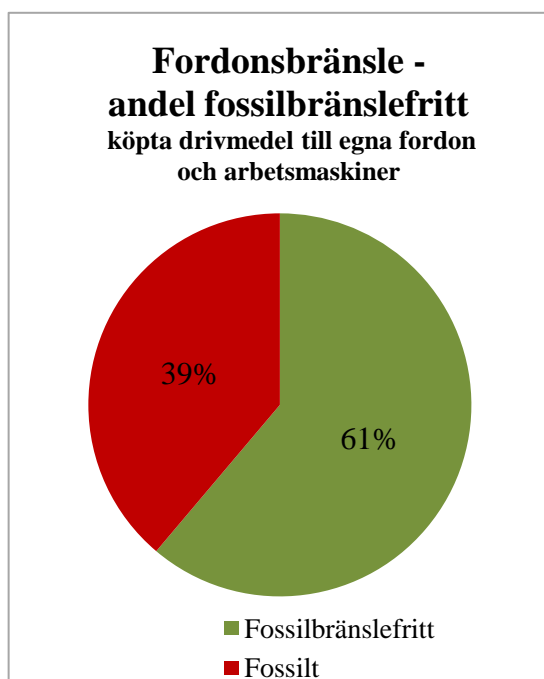
Energieffektivisering i byggnader

Än om arbetet med fossilbränslefri uppvärmning är på god bit till 100 % så fortsätter arbetet med energieffektivisering i kommunala byggnader. Under 2017 har det varit fokus på energieffektivisering i idrottslokaler och skollokaler. En del ventilation har moderniserats och justerats samt belysning byts ut till mer energieffektiv. Vid nybyggnation ställs det fortsatt krav på energieffektiva byggnader, som även är en åtgärd i Energi- och klimatplanen. Statistikövervakningen blev bättre under 2016 vilket har resulterat tydligare jämförelser över åren, vi kan se att

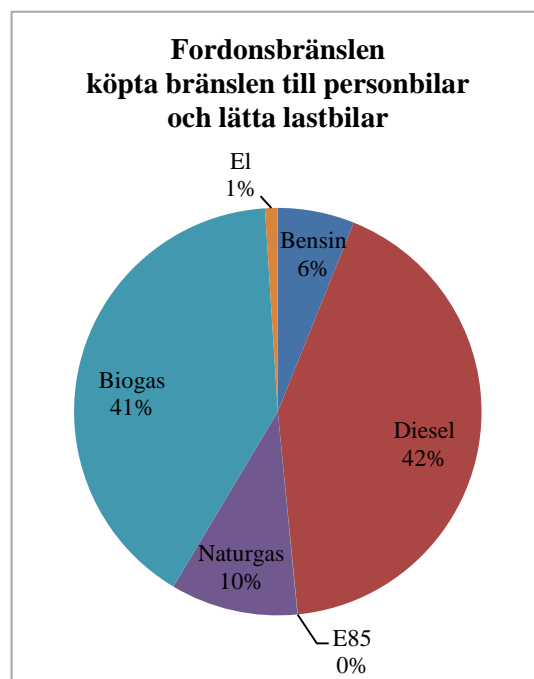
energieffektiviseringen ökar och energianvändningen minskar, läs mer under Energieffektivisering på sida 10.

Transporter

Eslövs kommun arbetar aktivt för att få de egna transporterna att köra på fossilfritt bränsle till år 2020. Riktlinjer för inköp av fordon styr inköpen till biogas- och elfordon. För närvarande kan 60 % av kommunens fordon köras på förnybart bränsle och målet är att alla bensin- och dieslbilar ska vara utbytt senast 2020. Under 2017 genomfördes en inventering av kommunens fordon kring fordonseffektivitet, vilket visade sig att ungefär hälften av fordonen ligger under rekommenderat körintervall i kommunal verksamhet enligt Transportstyrelsens rekommendationer. Fortfarande är inköpet av fossilt drivmedel relativt stort, men det minskade markant under 2017. Avtal om 100 % biogas tecknades under året vilket är en av orsakerna till att den förnybara andelen ökat. Inköpet av fordonsgas har en fortsatt ökning i takt med att kommunen har fler biogasfordon. En annan orsak till den förnybara ökningen beror på högre inblandning av HVO (biodiesel) i den diesel kommunen köper. Inköpet av diesel ökade dock under året på grund av att kommunen tagit över mat- och elevtransport i egen regi där fordonen körs på diesel. Totalt sett så har den förnybara andelen ökat från från 34 % till 61 % under 2017, se figur 2 och 3 nedan.

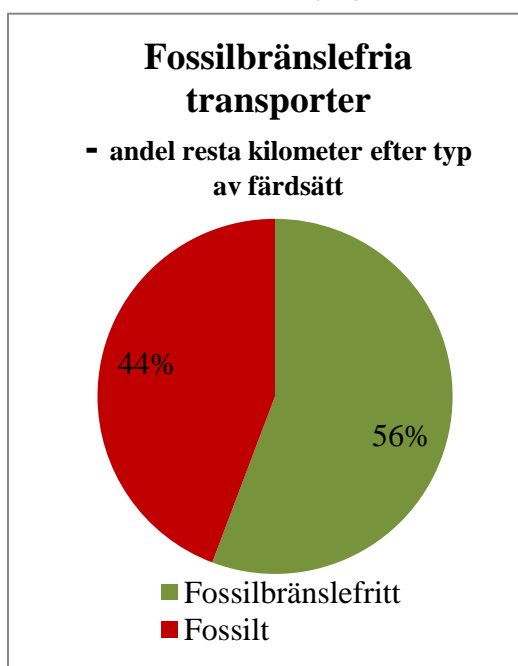

Figur 2. Av det bränsle som köps in till kommunen är idag 61 % fossilbränslefritt. Hänsyn är tagen till låginblandning av förnybar energi i fossila drivmedel.

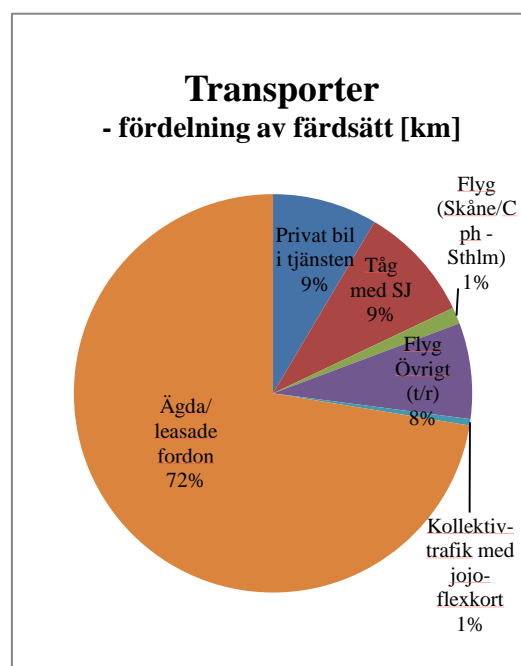

Figur 3. För några år sedan stod bensin och diesel för den största delen av drivmedel, nu kan vi se att mer än hälften består av fordonsgas.

Eslövs kommun har riktlinjer för resor och möten som antogs 2014. Resor med cykel, gång och Skånetrafikens kollektivtrafik räknas som fossilbränslefria, dock sammanställs inte den typ av resor i nuläget förutom de kollektivtrafikresor som görs med Skånetrafikens företagskort. Utöver de resorna sammanställs resor med kommunens bilar, privata bilar, tågresor med SJ och flygresor. Antal körda kilometer med kommunens fordon ökande ytterligare något mellan 2016 och 2017, detta beror dels på att kommunen tagit över mat- och elevtransport i egen regi. Samtidigt vill kommunen att egen bil i tjänst ska minska, vilket det gjorde under 2017, där effekten troligtvis blir ökad körning med kommunens fordon. Under 2017 minskade både antalet tågresor och antalet flygresor men det är för tidigt att dra någon slutsats kring förklaringen. En förklaring kan dock vara klimatväxlingen men oavsett kvarstår flyget för 99 % av de utsläpp av CO₂ som gjordes till följd av längre tjänsteresor. Kommunen klimatväxlar alla flygresor och resor med egen bil i tjänst och totalt sett minskade klimatväxlingen för 2017, systemet ska utvärderas ett år till för att kunna konstatera förändringarna eller utredas om systemet behöver justeras. En annan förklaring kan vara att kommunen införskaffade Skype för företag under 2017, vilket ökar möjligheterna för webbaserade möte.

Figur 7. Tjänstresor med kommunens bilar, privata bilar, tåg (del av Skånetrafiken) och flyg.

Figur 6. Fördelningen av resesätt per kilometer bland inköpta tjänsteresor.

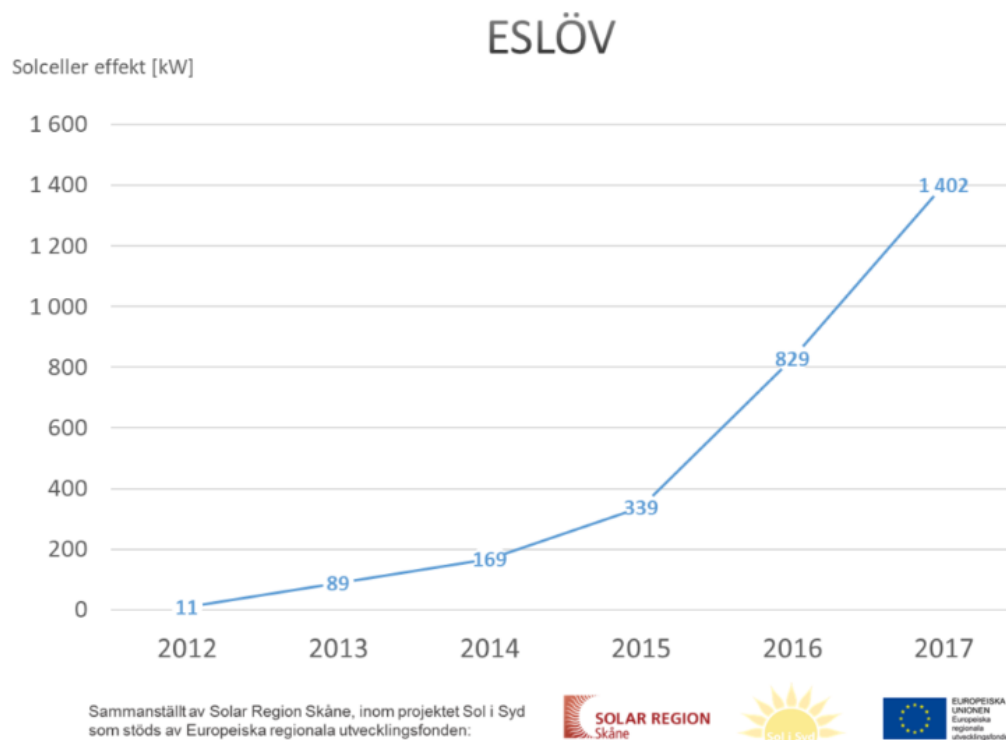
Energiproduktion

Inom Eslövs kommun produceras det stora mängder förnybar energi, faktiskt större än hela kommunens behov. Detta gör Eslöv till en nettoproducent av energi. Den största delen av produktionen kommer från Örtoftaverket i form av el och värme, samt vindkraften, som är mycket utbredd i kommunen. 2017 var produktionen av förnybar energi (el och värme) i Eslövs kommun cirka 796 GWh (ej inräknat privata värmekällor på förnybar energi). Detta kan ställas i relation till att hela kommunens användning av el var 255 GWh (2017). Nedan följer exempel på förnybar energiproduktion i Eslövs kommun under 2016 och 2017.

Förnybar energiproduktion	2016 (MWh)	2017 (MWh)
Örtoftaverket el (förnybar del)	154 074	171 787
Örtoftaverket värme	337 047	498 986
Vindkraft	109 218	112 954
Solel ebo	34	123
Solvärme kommunen	275	257
Solvärme ebo	60	60
Biogasproduktion Ellinge	10 754	11 405
El från sterligmotorer (deponigas) Merab	69	67
Värme från sterligmotorer (deponigas) Merab	180	158
Summa MWh	611 711	795 797

I tabellen kan vi se att produktionen har ökat i förhållande till 2016. Främst har energiproduktionen ökat på Örtoftaverket men likaså biogasproduktionen och solenergin. Framöver är planen att solenergin ska fortsätta öka på kommunala byggnader. Arbetet med att öka andelen förnybar energi i kommunen drivs också genom att underlätta för företagare och privatpersoner att investera i framför allt solenergi. Kommunens energi- och klimatrådgivare erbjuder aktiv rådgivning inom förnybar energi och Eslövs kommun har generösa riktlinjer för avgifter och bygglov för solenergianläggningar. Under 2017 invigdes även solpotentialkartan som är ett hjälpmedel för företagare och privatpersoner och ger svar på hur mycket solenergi som kan produceras på ett tak under ett år samt att det ges en första indikation på hur lönsamt det är att investera i solceller på en fastighet. I figur 6 kan vi se hur solceller har ökat i Eslöv. Vid

årsskiftet fanns det 89 solcellsanläggningar installerade som är anslutna till elnätet, med en sammanlagd effekt på 1402 kW. Solcellerna kan årligen producera 1 260 000 kWh el från solen, vilket motsvarar hushållsel till cirka 250 villor per år.

Figur 6. Antalet solcellsanläggningar ökade med 53 % under 2017 och den installerade effekten har ökat med 69 %. Sammanställningen sker av Solar Region Skåne.

Resultat för åtgärder i Eslövs kommuns Energi- och klimatplan 2.0

Nedan följer en sammanfattning av det arbete som gjorts under 2017 inom respektive område baserat på rapporter från de områdesansvariga. Resultaten av lägesbeskrivningarna kommer att ligga till grund för bedömning av behov av extra insatser i arbetet under 2018 för att nå målen till år 2020.

Område 1. Energieffektivisering

Ansvarig för område 1; Kristofer Lindahl och Hampus Trelid, Serviceförvaltningen.

Arbetet med Energi- och klimatplanen fortsätter och Serviceförvaltningen har under 2017 haft fokus på energieffektivisering i lokaler. Där följande åtgärder har genomförts;

- I Sallerupshallen har det installerats ny LED-belysning med närvarostyrning samt ny behovsstyrd ventilation, i både hall och omklädningsrum. Åtgärderna har resulterat halverad el-användning (jämförelse januari 2016 och januari 2017). Vidare planeras fler idrottshallar att ses över.
- I skollokaler har belysning bytts ut till mer energieffektiv LED-belysning, etappvis moderniserat ventilationsaggregat med effektivare fläktar, installerat behovsstyrning av ventilationsflöden i klassrum, digitaliserat styr- och övervakning samt renoverat fjärrvärmväxlare.
- På Marieholmsbadet har befintliga solfångarpaneler bytts ut mot effektivare vacuumrörspaneler.
- Solfångaranläggningen i Hurva på Bokebo förskola har satts i drift.
- Utöver energieffektiviseringsåtgärderna har en kartläggning av egna taktytor för solenergiproduktion gjorts och sex objekt är lämpliga för solanläggningar. Både utifrån taktytor men också utifrån att de har en hög intern energianvändning. Det finns däremot ingen planerad budget för att göra investeringarna 2018 men det planeras att söka statligt solcellsbidrag för anläggningarna.

Under 2017 anställde Serviceförvaltningen en hållbarhetsutvecklare för att arbeta som övergripande miljöstöd inom framförallt nybyggnation av skolor och förskolor,

fordonsflottan och upphandling. Till exempel så är en handlingsplan med åtgärder, ansvar och tidplan för fordonsflottan framtagen. En inventering av fordonsflottans effektivitet har genomförts och visade att många fordon är underanvända. Fokus ligger på att få en fossilbränslefri och effektiv fordonsflotta till år 2020.

Framöver kommer det tas hänsyn till gröna hyresavtal vid nybyggnation/renovering av kommunala fastigheter, detta för att kunna påverka beteende i samband med förändringar.

Vidare arbetar Serviceförvaltningen med de åtgärder som inte är uppstartade, där utmaningen är att fortsätta leverera resultat och att prioritera arbetsuppgifter så att utrymme för att genomföra åtgärderna finns.

Område 2. Energiproduktion och område 5.

Energiinformation

Ansvarig för område 2 och 5; Erika Fjelkner, Miljö och Samhällsbyggnad.

Det arbetas löpande med en del åtgärder, till exempel kommunikations- och informationsinsatser, andra åtgärder har avstannat på grund av resursbrist vilket innebär att det arbetas aktivt med ungefär hälften av åtgärderna.

Följande resultat har levererats under året:

- Under 2017 delades energipriset ut, pristagare blev Erland Persson för sin bedrift att bli helt självförsörjande på el. Erland är en inspirationskälla för många och i vardagen har omställningen till ett oljeoberoende pågått länge. Han använder sig av solens energi genom solfångare och solceller samt eldrift istället för fossilt bränsle till bilen. Han har under många år arbetat för att bli självförsörjande på energi och möjliggör också genom sin verksamhet fossilbränslefri uppvärmning för många fler.
- I januari 2017 invigdes solpotentialkartan, kartan är ett verktyg där företagare och privatpersoner kan få en första indikation på hur lönsam en solenergiinvestering kan vara. Beräkningen tar bland annat hänsyn till takets lutning och

riktning men även skuggning från omkringliggande byggnader och vegetation. I samband med invigningen arrangerades en solinformationsträff för medborgare/privatpersoner samt en för företagare.

- Energi- och klimatrådgivningen har genomfört sin verksamhetsplan under 2017 med aktiviteter för privatpersoner, hushåll och föreningar. Lokalt har energi- och klimatrådgivaren bland annat arrangerat och deltagit i Earth Hour, serva-cykeldagen, företagsträffar, föreläsningar, energi- och klimattässa, prova på elcykel-kampanjer, synbarhetskampanj och Europeiska trafikantveckan med aktiviteter så som prova på elfordon, serva din cykel, cykelorientering, cykelauktion, trafikaktiviteter för barn och uppmuntringskampanjer till pendlare. Rådgivaren har även deltagit i Energimyndighetens insatsprojekt med fokus belysning samt bedrivit utökad rådgivning till bostadsrättsföreningar för att spara energi. Under 2017 har elcykelutlåningen utvecklats till samarbete med biblioteken för att även nå ut på landsbygden, som uppmuntrar medborgarna till att öka användningen av elcykeltransporter.
- Inför informationsinsatser under året har ett tiotal pressmeddelande skickats ut till lokal media vilket resulterat i fyra publicerade inlägg.
- Under 2017 blev energi- och klimatrådgivningen beviljad bidrag för att utöka och skapa ett coachande program till små och medelstora företag, inom detta projekt kommer en energicoach tillsättas under 2018 och 2019.

Den största utmaningen är att avsätta arbetstid för åtgärderna framöver. Vidare kommer Miljö och Samhällsbyggnad försöka avsätta mer resurser för att hinna genomföra åtgärderna och uppfylla målen.

Område 3. Transporter

Ansvarig för område 3; Lisa Dahlberg (tf), Miljö och Samhällsbyggnad.

Många av åtgärderna inkluderas i det ordinarie arbetet och därmed har det levererats resultat under året, trots att det saknas några projektplaner. Det arbetas aktivt med ungefär hälften av åtgärderna inom området.

Under året har följande resultat levererats:

- Förvaltningen har blivit beviljad statligt stöd för att främja hållbara stadsmiljöer – stadsmiljöavtal. Bidraget avser byggnation av cykelväg från Ystadvägen till Eslövs Centralstation och ska genomföras under 2018. Som motprestation till bidraget ska bland annat en cykelstrategi för kommunen tas fram under 2018.
- I november 2017 infördes parkeringsavgifter i centrala Eslöv. Bakom beslutet av införandet av parkeringsavgifter ligger bland annat kommunens strategi att förtäta staden, det vill säga att hellre bygga på tillgängliga ytor i staden än att ta den värdefulla åkermarken i anspråk. Det för med sig att öppna ytor, som parkeringsplatser, istället blir bebyggda. Samtidigt ökar biltrafiken i staden och för att ordna parkeringsfrågan krävs då åtgärder. Genom att införa parkeringsavgift kan dels efterfrågan på parkeringsplatser regleras och även tiden för hur parkeringsplatserna används. Det skapas ett attraktivare och mer miljövänligt centrum, med rätt bil på rätt plats. Fyra stycken solcellsdriva digitala parkeringsautomater är strategiskt placerade i centrum där parkeringsavgift kan erläggas, avgiften kan också erläggas via app, sms eller talsvar. En första utvärdering av systemet ska genomföras under våren 2018.

Vidare ser Miljö och Samhällsbyggnad ett ökat fokus på cykel- och beteendefrågor och utmaningen är att hinna med och avsätta resurser till alla åtgärder.

Område 4. Resor och möten

Ansvarig för område 4; Ingela Lundqvist, Miljö och Samhällsbyggnad.

En del åtgärder är avslutade och slutrapporter är skrivna med förslag till fortsatt arbete och nya ansvar.

Följande resultat har leverats under året:

- En arbetsgrupp för rese- och fordonsansvariga är tillsatt, med en representant från varje förvaltning. Arbetsgruppens ansvar är att:
 - medverka i kommunövergripande fordonsgrupp,
 - samverka och rapportera till strategiskt fordonsansvarig och gemensamt verka för att kommunen anskaffar och förfogar över en optimal fordonsflotta,
 - medverka i framtagandet av rutiner avseende tjänstecyklar och jojokort,
 - medverka i framtagandet av rutiner för att minska andel körning med egen bil i tjänsten,
 - kartlägga verksamhetens resor och göra årlig uppföljning (i samband med uppföljningen av energi- och klimatplanen).

Under 2017 har arbetsgruppens fokus varit en nulägesinventering av förvaltningarnas behov för att kunna resa hållbart, till exempel inventering av cyklar, kollektivtrafikkort och utrustning för webbmöte. Men också fokus på att presentera resultat från resvaneundersökningen samt implementering av riktlinjer för resor- och möten.

- Inom åtgärden att uppmuntra anställda att ta sig miljövänligt till och från samt i arbetet fanns det ett behov av att genomföra en resvaneundersökning. En resvaneundersökning skickades ut till alla kommunens anställda under 2017 med en svarsfrekvens på cirka 52 %. Resultatet av undersökningen visade att de flesta av medarbetarna kör bil till och från arbetsplatsen, därefter kom kollektivtrafik, cykel och gång. För resor i tjänsten kortare än 3 km är det vanligast med gång, cykel och privat bil i tjänst. För resor längre än 3 km är det vanligast med privat bil i tjänst, kollektivtrafik och arbetsplatsens fordon. Resultatet visade även att det är många medarbetare som inte har tillgång till cykel och

kollektivtrafikkort eller inte har kännedomen om att det finns att tillgå och en del uppgav att de känner till att det finns men använder det inte. Ungefär hälften av de som deltog i undersökningen uppgav att de heller inte känner till kommunens riktlinjer för resor- och möten.

- Under 2017 klimatväxlade kommunen sina flygresor och resor med egen bil i tjänst som genererade 105 000 kronor, vilket är en minskning i jämförelse med föregående år. Det är dock för tidigt att bedöma vad minskningen beror på men målet är att det ska minska över åren. Klimatväxlingspengarna finansierade fem olika projekt under året, en eldriven parcykel och en lådcykel inom Vård och omsorg, en lådcykel till städpoolen och en lådcykel till IT-avdelningen för IT-leveranser, eldrivna arbetsmaskiner inom fastighetservice samt material för tillverkning av tygkassar av skolbarn. Vi kan även se att de elcyklar som köptes in och finansierades av klimatväxlingen 2016 används flitigt. Det har varit en tydlig ökning av bokningar på dessa cyklar men det är i dagsläget inte möjligt att följa upp hur långa sträckor av tjänsteresorna som görs med cykel.

Framöver kommer Miljö och Samhällsbyggnad arbeta vidare med åtgärderna inom resor och transporter, då det är där vi har störst utmaningar för att nå målet fossilbränslefritt till år 2020. Det kommer läggas störst fokus på de åtgärder som genererar mest resultat i förhållande till målen.

Eslövs kommun har antagit utmaningen 100 % fossilbränslefri till 2020.

Det innebär bland annat att vi:

- Köper in förnybar el från vind och vatten.
- Har antagit en resepolicy samt arbetar aktivt med att köpa in cyklar, elcyklar och att byta ut våra fordon till fossilbränslefria alternativ.
- Har fasat ut oljeeldning bland våra fastigheter och använder bland annat bioolja och pellets istället. Vi köper in förnybar gas till våra gaspannor, men på sikt ska de bytas ut helt.
- Arbetar med att placera om kommunens placeringar till hållbara fonder och investeringar.
- Läger ner ett stort arbete på att minska matsvinnet.

Vill du också anta utmaningen?

Gå in på www.klimatsamverkanskane.se

Kontaktperson:

Lisa Lindblad, Energisamordnare
Miljö och Samhällsbyggnad, Miljöavdelningen
Eslövs kommun
241 80 Eslöv
0413-621 59, lisa.lindblad@eslov.se